

BOG

1915 - DA KVINDER OG TYENDE BLEV BORGERE (/BOEGER/1915-DA-KVINDER-OG-TYENDE-BLEV-BORGERE)

Af Pia Fris Laneth (/forfattere/pia-fris-laneth) (2015)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/))

Log ind (/user/login?destination=/boeger/1915-da-kvinder-og-tyende-blev-borgere) for at anmelde
SEARCH_BLOCK_FORM=870970-BASIS%3A52055563&FRAGMENT=CONTENT)

Facebook (<http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/1915-da-kvinder-og-tyende-blev-borgere&title=1915-da-kvinder-og-tyende-blev-borgere>)
Tweet (<https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/1915-da-kvinder-og-tyende-blev-borgere+http://litteratursiden.dk/boeger/1915-da-kvinder-og-tyende-blev-borgere>)

Historien om, hvordan det danske folkestyre blev demokratisk, fra Enevældens afskaffelse i 1849 og frem til 1915 - 66 års hårdt arbejde for opnåelsen af retten til at uddanne sig, drive selvstændig virksomhed, organisere sig og deltage i politik samt juridisk ligestilling i ægteskabet.

TAGS:

BORGERLIGE RETTIGHEDER (/TAXONOMY/TERM/1268) DEMOKRATI (/TAXONOMY/TERM/2097)
GRUNDLOVEN (/TAXONOMY/TERM/3929) HISTORIE (/TAXONOMY/TERM/4412) KVINDER (/TAXONOMY/TERM/1)
POLITISKE FORHOLD (/TAXONOMY/TERM/8518) TJENESTEFOLK (/TAXONOMY/TERM/10619)

ANMELDELSE

13 jan.16

(/users/anny-skov-madsen)

Af Anny Skov Madsen (/users/anny-skov-madsen)
Skribent

Levende og læseværdigt kulturhistorisk værk om kvinders og tyendets kamp for valgret i tiden fra 1849 – 1915 giver en levende fremstilling af tidens modsætninger og klasseforskelle.

Pia Fris Laneth har skrevet et letlæseligt, imponerende kulturhistorisk værk om de mange årtiers kamp fra Danmarks første grundlov i 1849 til 1915, hvor kvinder og tyende også fik valgret. Kvindernes kamp fylder mest i det velillustrerede værk. Men hele den omfattende mentalitetsændring den lige valgret medførte var også baseret på andre vigtige bevægelser i tiden: bonde-

og fagbevægelsen, dannelsen af socialdemokratiet, kulturradikalismen og den socialpolitiske filantropi. Gennem omtale af fremtrædende mænd og kvinders banebrydende indsats samt velvalgte citater får man som læser et helt unikt indblik i samfundslivet dengang. Vi får et indblik i de store klasseforskelle, fattigdommen, tidens tanker og den hårde politiske kamp for de rettigheder, vi i dag betragter som en selvfølge.

Det blev fejret med et stort iscenesat grundlovsoptog i København d. 5 juni 1915, hvor kvinderne gik til Amalienborg for over for Christian d. X at udtrykke deres glæde over valget. Men et knap så kendt grundlovsoptog var iscenesat af Socialdemokratiet, og her bevægede 25.000 - 30.000 mennesker sig i gennem byen til Søndermarken for at fejre det samme. Arbejderkvinderne fulgte deres mænd. Og de konservative kvinder blev hjemme. De var utilfredse med, at deres tyende fik valgret.

Den første grundlov fra 1849, som vi ellers betegner som begyndelsen på demokratiet i Danmark, gav ikke valgrettigheder til alle. Faktisk kun 14 % af befolkningen. Undtaget var de syv F'er: fruentimmerne, folkeholdet (tyendet), fattige, fjolser, forbrydere, fremmede og fallenter. I bogen er der mest fokus på de tre første F'er.

I 1851 udkom Mathilde Fibigers: 'Clara Raphael. Tolv breve'. Det var den første feministiske roman i Danmark, og den argumenterede for kvindens ret til at udvikle sin individuelle personlighed og sit intellekt. Den vakte opsigt og blev debatteret heftigt. Der er i denne bog mange referencer til fiktion, som fik markant indflydelse på udviklingen.

Fremsynede mænd som Orla Lehmann, Louis Pio og Georg Brandes kæmpede sammen med kvinderne. Mathilde Bajer, Natalie Zahle, Marie Christensen, jomfru Louise Rasmussen, Amalie Skram og mange andre skubbede på hver deres måde til udviklingen. Kvinderne fik i de mange foreninger, der blev dannet i tiden udviklet deres talent for strategier og organisering, så de var klar til at stille op i politik, da det blev muligt først ved kommunalvalget i 1909 og senere ved folketingsvalget i 1915.

Forfatteren går grundigt til værks, når hun beskriver de voldsomme modsætninger i den lange seje kamp fra 1849 til 1915. Det er danmarkshistorie, når det er bedst, idet hun både har det politiske og det (kultur)historiske perspektiv med. Det hele bliver yderst troværdigt, når en række individuelle livshistorier fortælles kort men alligevel meget sigende. Især de mange velvalgte citater gør hele fremstillingen levende og sammenhængende. Der er så mange gode detaljer medtaget, men det går aldrig ud over helheden. Gid Pia Fris Laneth ville skrive en fortsættelse, der fører historien op til i dag.

Pia Fris Laneth har tidligere skrevet bestselleren 'Lilys Danmarkshistorie', 2006 og 'Moderskab og mødrehjælp', 2014.

Oprindeligt skrevet af Anny Skov Madsen, Litteratursiden.

BOGDETALJER

Andre bøger af Pia Fris Laneth

